

บทที่ 5

บทสรุป

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาค้นคว้าสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า คือ เพื่อศึกษาสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา โดยมีสมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า คือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาประเภทต่างกันจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกัน และสถานศึกษาที่ขนาดต่างกันจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกัน

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 160 แห่ง สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 113 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาละ 1 คน จำนวน 113 คน ครูผู้ปฏิบัติงานสัมพันธ์ชุมชน สถานศึกษาละ 1 คน จำนวน 113 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาละ 1 คน จำนวน 113 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 30) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้

ประกอบด้วยคำถาม แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ทรัพยากรทางบุคคล ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรทางสังคม ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรทางธรรมชาติ รวม 46 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งภาพรวมและรายด้าน ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบค่าที แบบอิสระ (t – test Independent) และตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ แบบอิสระ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างนำไปทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ทุกด้านในภาพรวม พบว่า สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย สูงสุดคือ ด้านทรัพยากรทางสังคม รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และด้านทรัพยากรทางบุคคล ส่วนด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และด้านทรัพยากรทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านทรัพยากรทางบุคคล พบว่า ภาพรวมสภาพการระดมทรัพยากรทางบุคคล อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ สูงสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ รองลงมา คือ สถานศึกษาเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมประชุม

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ต่ำสุดคือ สถานศึกษาเชิญผู้ประกอบการ หรือศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในอาชีพต่างๆ มาให้ความรู้ แนะนำแนวทางเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่นักเรียน

1.2 ด้านทรัพยากรทางการเงิน พบว่า ภาพรวมสภาพการระดมทรัพยากรทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย สูงสุดคือ สถานศึกษาเขียนโครงการเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ จากหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา คือ สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่ำสุดคือ สถานศึกษาประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ

1.3 ด้านทรัพยากรทางสังคม พบว่า ภาพรวมสภาพ การระดมทรัพยากรทางสังคม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย สูงสุด คือ สถานศึกษานำนักเรียนไปร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา ฯลฯ ที่มีในท้องถิ่น รองลงมา คือ สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของไทยเนื่องในงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาระบบเศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

1.4 ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่า ภาพรวมสภาพ การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย พบว่า สูงสุด คือสถานศึกษานำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนสถาน และจัดกิจกรรมทางศาสนา รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปศึกษาดูงานในหน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน ต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดประชาชน

1.5 ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ พบว่า ภาพรวมสภาพ การระดมทรัพยากรทางธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับ จากมากไปน้อย สูงสุด คือสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญรับผิดชอบต่อธรรมชาติ โดยการบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน และท้องถิ่น ต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากดิน หิน แร่ธาตุต่างๆ ในท้องถิ่น

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา และ ขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษาในภาพรวม พบว่า ประเภทการจัดการศึกษาที่ต่างกันทำให้ ภาพรวมของการเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการจัดการศึกษาประเภทขยายโอกาสจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทาง การศึกษาสูงกว่าการจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา ยกเว้น 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรทาง สังคม และทรัพยากรทางธรรมชาติ ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ เปรียบเทียบแต่ละด้าน ผลปรากฏ ดังนี้

2.1.1 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทาง บุคคล ในภาพรวมและในรายชื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการจัดการ ศึกษาประเภทขยายโอกาสจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าการจัด การศึกษาประเภทประถมศึกษา ทั้งในภาพรวมรายด้าน และเมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ

2.1.2 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทาง การเงิน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิจารณารายชื่อ พบว่า โดย ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการจัดการศึกษาประเภทขยาย โอกาสจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าการจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา ยกเว้น 2 เรื่อง คือ สถานศึกษาเขียนโครงการเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจาก หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากร ทางสังคม ในภาพรวม จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา พบว่า ประเภทการจัดการศึกษา ต่างกัน ทำให้ภาพรวมของการเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรทางสังคม ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายชื่อ มี 5 ข้อ เมื่อประเภทการจัดการศึกษาต่างกัน ทำให้การระดมทรัพยากรทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณีของไทยเนื่องในงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัด กิจกรรมการแสดงและการละเล่นพื้นเมืองต่างๆ กับชุมชน สถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรม

ส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา และชุมชน สถานศึกษาประสานความร่วมมือจากชุมชนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของไทย และสถานศึกษาจัดให้มีการศึกษาระบบเศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน โดยการจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา มีระดับการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ในเรื่อง สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของไทยเนื่องในงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สูงกว่าประเภทขยายโอกาส นอกนั้น การจัดการศึกษาประเภทขยายโอกาสจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าการจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา

2.1.4 สถานศึกษามีสภาพการระดม ทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ในภาพรวม จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา พบว่า ประเภทการจัดการศึกษาต่างกัน ทำให้ภาพรวมของการเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีเพียง 4 ข้อ เมื่อประเภทการจัดการศึกษาต่างกันทำให้การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการต่างๆ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์วิทยาศาสตร์ ชุมชน สวนสาธารณะ สนามกีฬา สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดประชาชน สถานศึกษามีการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการเรียนรู้

2.1.5 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ ในภาพรวม จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา พบว่า ประเภทการจัดการศึกษาต่างกัน ทำให้ภาพรวมของการเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรทางธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีเพียง 2 ข้อ เมื่อประเภทการจัดการศึกษาต่างกันทำให้การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากสัตว์ชนิดต่างๆ ป่าไม้ และพืชในท้องถิ่น สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ในท้องถิ่น โดยการจัดการศึกษาประเภทขยายโอกาสจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าการจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมทุกด้านแล้วค่าเฉลี่ยของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสถานศึกษาแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 โดยส่วนใหญ่สถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

2.2.1 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทางบุคคล จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแล้วสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางบุคคลทุกข้อในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่วนใหญ่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางบุคคลสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ยกเว้น เรื่อง สถานศึกษาเชิญปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านต่างๆ เช่น งานศิลปะ งานประดิษฐ์ งานอาชีพ ที่สถานศึกษาขนาดกลางมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

2.2.2 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทางการเงิน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมแล้วสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการเงินทุกข้อในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่วนใหญ่สถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการเงินสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

2.2.3 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากรทางสังคม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมแล้วสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางสังคมในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ในเรื่อง สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการแสดงและการละเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ กับชุมชน สถานศึกษาสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยใน

สถานศึกษาและชุมชน และสถานศึกษาประสานความร่วมมือจากชุมชนในการอนุรักษ์สืบทอด ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของไทย

2.2.4 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากร ทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมแล้วสภาพการ ระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีความสามารถในการระดม ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย สถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สูง กว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยส่วนใหญ่ สถานศึกษาขนาดใหญ่หรือสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการ ระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ยกเว้นในเรื่องสถานศึกษาขอความ ร่วมมือจากสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อขอยืมหรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน ที่สถานศึกษาขนาด กลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งนี้การระดม ทรัพยากรทางการศึกษาในเรื่อง สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปศึกษาดูงานในหน่วยงาน ราชการ และองค์กรเอกชน แม้มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เลือก ทำการเปรียบเทียบรายคู่ของ sheffe' แล้วกลับไม่พบความแตกต่างกัน

2.2.5 สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากร ทางธรรมชาติ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมแล้วสภาพการระดมทรัพยากรทาง การศึกษาของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางธรรมชาติ ในด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสภาพการระดม ทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องสถานศึกษานำ สารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมาใช้จัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากสัตว์ชนิดต่างๆ ป่าไม้ และพืชในท้องถิ่น สถานศึกษาจัดกิจกรรม ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ในท้องถิ่น โดยสถานศึกษา ขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ที่ข้อมูลสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า สถานศึกษามีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ไว้ในหมวด 8 มาตราที่ 58 –62 ไว้ดังนี้ มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 หน้า 15-16) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ วงศ์เสนา (2552) ที่พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อการบริหารการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ อุไรรัตน์ (2551) ที่พบว่าการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 4 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทรัพยากรบริหารจัดการ รองลงมาคือด้านทรัพยากรวัสดุ-อุปกรณ์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทรัพยากรการเงิน และยังสอดคล้องกับทองสุข คุณมาศ (2547) ที่พบว่า การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติมากจำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรทางสังคม ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านทรัพยากรทางการเงิน และด้านทรัพยากรบุคคล และสอดคล้อง กับงานวิจัยของเฉลิมศรี นิรมานต์ (2550) ได้ศึกษาการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามประเภทการจัดการศึกษา พบว่า ประเภทการจัดการศึกษาต่างกันทำให้สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการจัดการศึกษาประเภทขยายโอกาสมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าการจัดการศึกษาประเภทประถมศึกษา ผลการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเดิมการรวมการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไว้เขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันนั้น ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับ การเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล และงบประมาณของทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เอื้อต่อการบริหารและการจัดการศึกษาเกิดความไม่คล่องตัวในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานสภาเลขาธิการวุฒิสภา, 2553, หน้า 15) จากเหตุผลดังกล่าวที่ว่าจัดการศึกษาทั้ง 2 ประเภทนั้นมีความแตกต่างกันในหลายด้าน โดยจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษานั้น มีความต้องการและจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อมาดำเนินงานตามโครงการ และจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุ-อุปกรณ์ ที่ต้องจัดสรรให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น นอกจากนี้ยังมีความต้องการในด้านบุคลากรทางการศึกษาที่มีความชำนาญเฉพาะวิชา มาจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะบุคลากรเดิมนั้นเคยสอนแต่ระดับประถมศึกษา สถานศึกษาจึงต้องมีการเตรียมบุคลากรให้พร้อม แต่เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดนั้นมืออย่างจำกัด และด้วยสถานศึกษาต้องดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไปตามปกติ จึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน และยังคงมาช่วยในเรื่องการดำเนินงานภายในสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภร บุญราช (2544) ที่พบว่า ภาพรวม โรงเรียนประถมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับสุดท้าย คือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาปัญหาของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของนาจารย์ เนืองเฉลิม (2546) ที่พบว่าความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยบริหารสถานศึกษาที่มีต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมมีการระดมทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาจากวุฒิการศึกษาและ

ประสบการณ์ แต่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากขนาดโรงเรียนโดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทยา โสภณสรัญญา (2552) ที่พบว่า

- 1) การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและรายรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
- 2) เมื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านในทุกประเภท และเมื่อเปรียบเทียบรายด้านระหว่างประเภทของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นและการระดมทรัพยากรทางสังคม ดังนั้น จากสภาพปัญหา ความต้องการ และจำเป็น รวมถึงความต่างทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาประเภท ประถมศึกษาและการศึกษาขยายโอกาสที่แตกต่างกันทุกด้าน ดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่างกันมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดกลางจะมีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนที่มากขึ้น จำเป็นต้องมีบุคลากรหรือครูผู้สอนที่ชำนาญเฉพาะวิชานั้น ๆ และภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นของครู สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องสรรหาบุคลากรเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้การกำหนดอัตราตำแหน่ง หรือการขอ ที่ขาดแคลน ก็เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยาก การของบประมาณสนับสนุนเพื่อนำมาสร้างอาคาร สถานที่ จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมทางการศึกษา และนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมพิเศษของสถานศึกษา ก็มีอย่างจำกัด ทำให้สถานศึกษาต้องมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาค่อนข้างมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ วงศ์เสนา (2552) ที่พบว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการระดมทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับนาจารย์ เนืองเฉลิม (2546) ที่พบว่าความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยบริหารสถานศึกษาที่มีต่อสภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมมีการระดมทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากขนาดโรงเรียนโดยโรงเรียนขนาดเล็กกับ

โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับสาวิตรี อุตมะ (2547) ที่พบว่าผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเห็นว่าปัญหาการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับเบญจวรรณ อุไรรัตน์ (2551) ที่พบว่าผลการเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและสถานภาพทางตำแหน่ง กรณีรายด้านพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับรายชื่อที่สถานศึกษาขนาดกลาง มีสภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในเรื่องสถานศึกษาขอความร่วมมือจากสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อขอยืมหรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอนสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมในเรื่องของวัสดุ-อุปกรณ์ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวการปฏิรูปการเรียนการสอน ทั้งนี้สถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าและขาดแคลนน้อยกว่า จึงทำให้ความต้องการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่สามารถระดมทรัพยากร จากแหล่งต่าง ๆ ได้มากกว่า เนื่องจากศักยภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่ มักตั้งอยู่ในชุมชนเมือง รายได้และฐานะของผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน สถานประกอบการ ร้านค้า องค์กรต่างๆ มีความพร้อมสูงกว่าจึงทำให้สามารถระดมทรัพยากรได้มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสังวาลย์ วุฒิสเสลา (2548) ได้เปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ตามขนาดโรงเรียนทั้งโดยภาพรวม และรายด้านความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับเบญจวรรณ อุไรรัตน์ (2551) ที่พบว่าการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา กรณีรายด้านพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงสอดคล้องกับผู้ศึกษาค้นคว้าที่พบว่า สภาพการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจึงมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1.1 สถานศึกษาต้องมีการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานประสานความร่วมมือและขอรับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นต่อนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านทรัพยากรทางการเงินและทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ที่สถานศึกษายังมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และสถานศึกษาขนาดเล็กควรจะต้องมีการประสานความร่วมมือขอรับการสนับสนุนหรือหากลวิธีแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอย่างจริงจังในทุกๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้ารูปแบบ ของ การระดมทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งชุมชน

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าปัญหาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลนำมาจัดเป็นระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา